מב:

גב" אבוה דשמואל ולוי תנו שותף איז לו

חזקה וכל שכן אומן שמואל תני אומן אין לו

חזקה אבל שותף יש לו חזקה ואזרא שמואל

למעמיה דאמר שמואל השותפין מחזיקין

זה על זה ומעידין זה על זה וגעשים שומרי

שכר זה לזה רמי ליה רבי אבא לרב יהודה

🕪 במערתא דבי רב זכאי מי אמר שמואל

שותף יש לו חזקה והאמר שמואל שותף כיורד

ברשות דמי לאו למימרא דשותף אין לו חזקה

לא קשיא • הא דנחית לכולה הא דנחית לפלגא

אמרי לה להאי גיםא ואמרי לה להאי גיםא °

רבינא אמר אהא והא דנחית לכולה ולא

קשיא הא דאית בה דין חלוקה הא דלית

בה דין חלוקה גופא אמר שמואל ישותף

כיורד ברשות דמי מאי קמ"ל ישותפות אין

לו חזקה לימא שותף אין לו חזקה אמר רב

נחמן אמר רבה בר אבוה ילומר שנומל בשבח

המגיע לכתפים בשרה שאינה עשויה לימע

כשרה העשויה לימע: יומעידין זה לזה

גליון הש"ם

נמרא הא דנחית לכולא.

גמו א הא דעודות צבוצה. עיין לקמן דף מע"ב מד"ה בעותפין: שם אמרי לה

כשותפין: שם אמרי לה להאי גיםא. שכת דף קה

ע"ל פסחים דף קח ע"ל גיטין דף סו ע"ב:

הגהות הב"ח

(מ) נמ' במעצרהא לני ר'

זכלי: (ב) שם מלי קמ"ל שותף כל"ל ולות ו' ת' נמחק: (ג) רשב"ם ד"ה

מחזיהיו זה על זה: (ד) ד"ה

למוזיקן וו על זה. לו) דלים בה וכו' בריש פירקין.
נ"ב דף כ"ט ע"ב וע"ש
במוס': (ה) תום' ד"ה שומף
במוס': (ה) מ"ב מ"ל ותימה:

(ו) ד"ה שבח וכו' היינו ענבים

העומדים ליכלר: (1) בא"ד אמר ליה אביי לא יהא: (ה) בא"ד להאריך ולומר שנוטל בשבח:

מוסף תוספות

מסורת הש"ם

גמ' אבוה דשמואל. וגם לוי חבירו: מנו. במתני': שותף. א) ול"ל שלפופין, ב) ול"ל דארים], ג) [ל"ל שאינה ע

> איתא דלא מכר לו חלקו היה לו לעבוד את האדמה ולאכול הפירות בשותפות: מחזיקין זה (נ) לוה. אם האחד מחזיק בחלקו ובחלק חבירו ג׳ שנים הויא חוקה: ומעידין זה. על חלקו של זה להעמידה בידו אם בא אחד מן השוק לערער עליו ולא הוי נוגע בעדות כדמפרש לקמן [מג.]: ונעשין כשומרי שכר זה לוה. שחם מבית אחד מהן נגנב דבר של שותפות חייב לשלם כשומר שכר וזהו שכרו שגם חבירו ישמור הכל כשיעור זמן שמשמר זה עכשיו: והא אמר שמואל שותף. שמחזיק בכל השדה גם בחלקו של חבירו: כיורד ברשות דמי. כלומר כאילו נתן לו חבירו רשות ולוהו להיות במקומו כדין חרים דמי: לחו למימרת דשותף אין לו חוקה. דהוי כארים שיורד ברשות ולכך לא הויא חזקתו חזקה. ולקמן מפרש דאכתי לשאר דברים קאמר שמואל כיורד ברשות דמי מדלא קאמר בהדיא שותף אין לו

אמאי חזקה: דנחית לכולה. שדה שקנו שניהם: דנחית לפלגא. בחלק המובחר החזיק ואמר חלקנו והגיע זה לחלקי והחזקתי בו שלש שנים ואידך טעין עדיין לא חלקנו אלא כך התנינו בינינו שתאכל אותו חלק ג' שנים ואני אחריך כמו כן ג' שנים: אמרי לה להאי גיסא. יש מתרלים בענין זה הא דאמר שמואל שותף יש לו חזקה דנחית לכולה דמנהג שותפים ליטול בשותפות פירות כל שנה ושנה או זה יטול חלי הקרקע וזה החלי ולשנה הבאה למפרע מה שלקח זה אשתקד יקח זה עכשיו שכל אחד רוצה ליהנות בכל שנה מחלקו וזה שהניח להחזיק לחבירו ג' שנים בכל השדה ודאי מכר לו את חלקו והלכך הויא חוקה: והא דאמר שמואל אין לו חוקה דנחים לפלגא. שכן דרך שותפין לאכול זה פלגא ואידך חבריה פלגא שלש שנים או ארבע ואחר כך אוכלין למפרע בענין זה ארבע שנים אחרות: ואמרי לה להאי גיםא. היכא דנחית לכולה לא הויא חזקה שכן הוא מנהג השותפין לאכול שדה שלש שנים והלכך לא מלי טעין לקוח חלקך בידי והיכא דנחית לפלגא הויא חזקה דסברא הוא דחלקו דאם איתא דניחא ליה ליהנות מחלקו בכל שנה ולא להמחין שלש שנים או ארבע שנים אחר חבירו כמנהג שותפין לא היה לו לברר חלק אחד לבדו אלא יעשו בשותפות ויחלקו הפירות: הכי גרסי׳ רבינא אמר הא והא דנחים לכולה הא דאים בה דין חלוקה. ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה הויא חזקה דכיון דיש כדי לזה וכדי לזה אינו מנהג להניח האחד להקדים לו חבירו ג' שנים אלא אם כן מכר לו חלקו: דלים בה דין חלוקה. אינה חזקה דהתם מנהג הוא לאכול זה שלש או ארצע שנים שלימות כל השדה ואחר כך זה משום דבשניהם ביחד אינו כדאי. והכי קיימא לן. והך עובדא דרמי בר חמא ורב עוקבא בר חמא דובון אמהתא בשותפות מר משתמש ראשונה שלישית כו' בריש פרקין (ד) (דף כט:) ופרשינן טעמא כי היכי דלא ליחזקו אהדדי ה״ה דאי הוה כל אחד משתמש שלש שנים רצופין לא תהוי חזקה דהא לית בחדא אמתא דין חלוקה והלכך לא תהוי חזקה ואינהו דאחזוק בסירוגין משום דלמא לא ידעי העדים לסוף ג' שנים שלקחוה בשותפות ויטעון המחזיק בה שחינו שותף ותהוי חזקתו חזקה: לומר שנוטל. כדין ארים שיורד ברשות. אפי׳ בשבח המגיע לכתפים גמר פירי כגון קמה לקלור וענבים לבלור נוטל כל החלי כדין אריסי העיר ואפילו הוא שדה שאינו עשוי ליטע אלא לזריעה ונטעה הוא נוטל כל דינו כאילו עשוי ליטע כדין היורד ברשות דאילו יורד שלא ברשות שמין לו וידו על התחתונה דאם השבח יתר על היציאה נוטל את היציאה ואם היציאה יתר על השבח נוטל יציאה שיעור שבח כדאמר בב"מ בהשואל (דף קא.) היורד לתוך שדה חבירו ונטעה שלא ברשות אמר רב שמין לו וידו על התחתונה ושמואל אומר אומדין כמה אדם רולה ליתן על שדה זו ליטע וא"ר פפא לא פליגי כאן בשדה העשויה ליטע כאן בשדה שאינה עשויה ליטע והכא חשיב להאי שותף כיורד ברשות והלכך שקיל בשדה שאינה עשויה ליטע כשדה העשויה ליטע ואי הוה אמר שמואל שותף אין לו חזקה הוה אמינא דידו על התחתונה הואיל ובלא רשות חבירו ירד:

אבל שותף יש לו חוקה. יש ענין לשותף דאין לו חוקה כדמפרש לקמן וא"ת א"כ ליתני במתני׳ שותף אין לו חזקה אע"פ שיש שותף שיש לו חזקה כי היכי דתני ארים אע״פ ששאר ארים שאינו אריסי בתי אבות יש להן חזקה ויש לחלק:

שותף כיורד ברשות דמי לאו למימרא דאין לו חוקה. (ס) וא"ת מנא ליה דילמא לענין שנוטל בשבח המגיע לכתפים כדאמר בסמוך וכ"ת דמשמע ליה דבכל ענין מדמי ליה לארים דלמא כשאר אריסים קאמר שיש להן חזקה ולא כאריסי נמי אנות: שבח המגיע לכתפים. מפרש רש"י בכמה מקומות וכן רבינו שמואל דמגיע לכתפים כגון . ענבים הראויין ליבצר א וקשה דאמרי׳ בפ"ק דב"מ (דף טו:) והא מעשים בכל יום והח מגבי שמוחל לבעל חוב בשבת המגיע לכתפים ואי מ״ד היינו ענבים (ו) הראויים ליבצר א"כ בעל חוב לא גבי מינייהו כדאמר בכתובות פ' נערה (דף נ:) אמר ליה זיל הב ליה מתמרי דעל בודיא אמר ליה (י) לא יהא אלא בעל חוב דחזו לבודיא קאמינא סוף סוף כל העומד ליגדר כגדור דמי דלריכי לדקלא קאמינא אלמא לא גבי מאותם העומדים ליגדר ולאו פירכא היא דהא רש"י נמי לא בעי למימר מאותן

העומדים ליבצר מיד אלא כלומר כל דבר שסופו ליתלש כגון פגין או בוסר ור"ת מפרש מגיע לכתפים היינו דבר שבא ע"י טורח ב ומייתי ראיה מהא דתנן בסוף יש נוחלין (לקמן דף קלד.) האומר זה אחי אינו נאמן ויטול עמו בחלקו מת יחזירו נכסים למקומם נפלו לו נכסים ממקום אחר יירשו אחיו עמו ובעי רבא (שם קלה:) שבח ששבחו נכסים מאליהם מהו בשבח המגיע לכתפים לא תבעי לך דכי נפלו ממקום אחר דמי כי תיבעי לך בשבח שאינו מגיע לכתפים כגון דקלא ואלים ארעא ומסקא שרטון משמע שבח שאינו מגיע לכתפים היינו בא מאליו ולר׳ אלחנן נראה דאדרבה משם קשה לר״מ דלמה שינה בלשון דמעיקרא קאמר נכסים ששבחו מאליהם מהו ובתר הכי קאמר כי תיבעי לך בשבח שאין מגיע לכתפים דמעיקרא נמי הוה ליה למימר שבח שאין מגיע לכתפים אלא משמע דשבח המגיע לכתפים נמי הוי נכסים ששבחו מאליהם ג וע"ק לר"ת אמאי קאמר כגון דקלא ואלים ה"ל למימר כגון פירות הבאות מאליהם ואומר רשב"א דאין תימה לפי' רש"י דשבח המגיע לכתפים היינו פירות אמאי חשיב להו כנכסים שנפלו לו ממקום אחר ויטלו אחיו עמו הלא גם להם יש פירות בארלם שהיתה כנגד זו דהא מבעי ליה בדקלה ואלים ארעה ומסקה שרטון אי חשיב כנפלו לו נכסים ממקום אחר כ"ש פירות דאית לן לאחשובינהו טפי כנפלו לו ממקום אחר ד כדמוכח גבי בכור (לקמן דף קכד.) דפליגי רבי ורבנן בחפירה והוו שיבלי א (שלחופי) והוו תמרי אי בכור נוטל פי שנים אי לא ואפ״ה מודו בדקלא ואלים וארעא ומסקא שרטון דשקיל אלמא חשבינן פירות טפי בנפלו לאחר מכן מדקלא ואלים ומלינן למימר שפיר שיטלו אחיו בפירות ואע"פ שגם לקחו נגדם בחלקם דהם טרחו והם אכלו אבל מה שהמת טרח למה לא יקחו בטורח המת כמותו וכתלושים חשיבי ואי תלשם ואח"כ מת זה לבר פשוט שיטלו עמו ומיהו קשה לפי׳ הקונט׳ למה הולרך כאן להאריך ולומר ים בשבח המגיע לכתפים דהיינו פירות שבכל שנה ושנה כדין ארים לא היה לו לומר אלא שנוטל בשדה שאינה עשויה ליטע כשדה העשויה ליטע דהיינו כדין ארים דיורד שלא ברשות שקיל בשדה העשויה ליטע כדין אריס כדאמר בהשואל (ב"מ דף קא.) היורד לתוך שדה חבירו שלא ברשות כו' ומסיק דבשדה העשויה ליטע אומדים כמה אדם רוצה ליתן בשדה זו ולנוטעה ופרש"י דהיינו כדין אריסי העיר אבל לפר"ת אתי שפיר דה"פ שנוטל דוקא בשבח המגיע לכתפים דהיינו בא ע"י טורח בשדה שאין עשויה ליטע כשדה העשויה ליטע כדין ארים אבל באין מגיע לכתפים לא יטול כדין ארים ואף על גב בי (דאדם) נוטל בשבח דאתי מעלמא ממילא כדמשמע בפ' מי שאחזו (גיטין דף עד:) הכא שיורד שלא ברשות סבר גמרא דאין לו ליטול בשבח הבא מאליו כדין ארים ומ"מ קשה דבכל מקום גרם ובשדה ג' (שאינו שלו) בוי"ו ולפירוש זה הוה ליה למימר בשדה בלא וי"ו כיון דחדא מילתא היא ויש ליישב פ"ה ונפרש ההיא דהשואל כמה אדם רוצה ליתן בשדה זו ולנוטעה דלאו היינו כדין ארים דלארים נותנין יותר למחצה ולשליש כי עוסק בה לתקנה כמה לרכים אלא ה"פ כמה אדם רולה ליתן לקבלן ליטע שדה זו ולא ירד בה לאריסות אלא מיד נוטל שכרו ונוטל יותר משכיר יום כי שכיר יום אין עליו לתקן אם יתקלקל

השותפין והאפוטרופין כו' אבל אומן לא תנו דכ"ש דאין לו חזקה דהא אין לו חלק כלל דנימא מיגו דהיה לו חלק בו קנה מחבירו את חלקו אלא ודאי לתקנן ניתן לו: אבל שוחף יש לו חוקה. דאם

א. פירוש שהגיע לבצור ולינטל על הכתף. רשנ״ח נ״ק לה: ב. היינו שבח הבא מחמת עמל כתפיו. פירוטו יכופיו פירושו עמלו, ושבח שאין מגיע לכתפים היינו שבח שהשביחו נכסים מעצמן כדיקלא . ואסקה . ואלים ארעא ייטון. לשנ"ל נ"ק. 55: ג והשתא מפרש תלמודא שפיר דאפיי בשבח ששבחו נכסים זאיליהו לי אלא בשבח שהוא צריך לקרקע, ריטנ״6 לקמן קלה: T. שכיון שאין קנה: ו. שכיון שאין צריכים לקרקע כתלוש דמי וה"ל כנכסיו שנפלו

ממקום אחר. שיטמ"ק שס.

רבינו גרשום (המשר)

מה שדה העשויה ליטע אם

יורד בה אדם שלא ברשות השבח האי שותף נמי אם יורד בשדה שאינה עשויה ליטע וזרעה והשביחה נוטל בכל מה שהשביח חלקו וחצי חלק חבירו משא״כ וחצי חלק חבירו משא״כ אדם אחר דעלמא שאם יורד שלא ברשות בשדה שאינה עשויה ליטע אם

השבח יתר על ההוצאה נוטל את ההוצאה ואם ידו על התחתונה הואיל שירד שלא ברשות אבל האי

שותף כיורד ברשות דמי וידו על העליונה:

קבו א מיי פ״יג מהל׳ מוען הלי ח סמג עשין מישן הלי ח סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סי קמט סעיף ב ועי פ"ה מהלי שותפין הלי ח ובטוש"ע ח"מ

סי' קעט: קבח ב ג מיי' פ"י מהל' בן בו הבי ג מייי פייי מהכי גזילה הלי ז סמג עשין עג טוש"ע ח"מ סיי שעה

סעיף ה: קבט ד מיי פט"ו מהלי עדות הל' ד סמג לאוין קט טוש"ע ח"מ סי' לו

רבינו גרשום שותף אין לו חזקה. אע"ג דיכול למימר מן חבירי קניתי חלקי: וכ"ש אומן.

ק-יו. דאיכא למימר כדי לתקן נתנו לו: מחזיקין זה על זה. שאם האחד תופש שאט האחד תופש חלקו וחלק חבירו ג' שנים החזיק בו: ומעידין זה על זה. שאם בא אחד וערער על חלק חבירו יכול שותפו להצטרף עם עד אחר ולהעיד עליו דשל אביו היה או אם ערער עליו אדם יכול שותפו להצטרף עם עד אחד ולהעיד עליו שקנאו: ונעשין שומרי שכר זה לזה. שאם שומר זה מקצת הממון שבשותפותם וזה מקצת ונגנב מבית אחד או אבד אינו כש״ח אלא חייב לשלם משום דש"ש הוא שרשרר ששומר לו הוא שבשכו ששומו לד חבירו מקצת הממון שומר לו אידך מקצתו: כיורד ברשות. חבירו לשדהו דמי דהוי כאריס שיורד לרשות חבירו וכיון דחשיב הוא יביורד כרשות חבירו לדעתו ביורד כרשות חבירו לדעתו . הכי שאם ירד לפלגי לאותו חצי שלא הגיע לחלקו יש וובי שלא ווגיע לוולקו יש לו חזקה משום דמצילמימר המחזיק חלקך קניתי ממך וכבר החזקתי בו ואין לך בו כלום ודאי הויא חזקה . אבל אי נחת לכולה ואמר כולה מוחזקת בידי אינה מולה באמר דמש"ה הניחה חזקה דאמר דמש"ה הניחה זה ברשותו ג' שנים כדי שישתמש בה נמי הוא כנגדו ל' שנים אחרות ומש"ה אינה חזקה דכיורד ברשות הוה. ואמרי לה להאי גיסא חזקה משום דמצי למימר למערער הואיל שהחזקתי בכולה שני חזקה שלי היא שקניתי חלקך ממך אבל אי נחית לפלגא לא הויא אי נוזית לפלגא לא הויא חוקה משום דמצי למימר חוקה משום דמצי למימר המכערכר חלקנו בשוה ובחלקך המגיעך החוקת בל לא מה שירדתי בחלקי הא דאות ברושותי ידרתי, הא דאות בה דין חלוקה. ד' אמות לוה ונחית לוה וד' אמות לוה ונחית ביו שומים לוה ודי אמות לוה ונחית ביולים היו שומים ליוה ודי אמות לוה ונחית ביולים ומחית ביולים ביו לכולה והחזיק בה ג' שנים חזקתו חזקה משום דמצי למימר ליה חלקך קניתי ממך. אבל אי לית [בה] דין חלוקה והחזיק בה אינה . חזקה משום דמצי למימר . המערער הואיל דלא הוה דין חלוקה הייתי מתרצה שיהא בידך ג' שנים: לומר שנוטל בשבח המגיע לכתפים. שאם השביח עד גמר פירי שנוטלו חצי דאי הוה אמר בפירוש אין לו חזקה והיה השותף זורעה היה ידו על התחתונה ולא היה נוטל בחלקו של חבירו כלום אבל השתא דאמר שותף כיורד ברשות דמי שותף כיווד בו שות דכוטל הא אתא לאשמעי׳ דנוטל כאריס דמה אריס נוטל מחצה אפי׳ בשבח המגיע לכתפים האי נמי נוטל מחצה של חבירו וחלקו משום דהיינו ג' חלקים. איבעית אימא מש"ה תני שותף כיורד ברשות דמי ונוטל בשדה שאינה עשויה ליטע כשדה העשויה ליטע